

tvořit (se/si) - schaffen, (sich) bilden, sich herausbilden

Sloveso *schaffen* obsahuje především význam tvořivosti, tj. procesu tvoření se účastní tvůrčí síla. *Bilden a herausbilden* mají konkrétnější význam - dát dohromady z něčeho, sestavit.

schaffen

- a) stvořit, vytvořit umělecké, vědecké dílo, teorii, svět (jde o tvůrčí proces)
eine Oper / eine Statue / ein Bild schaffen - vytvořit operu / sochu / obraz
- b) vytvořit ve smyslu založit (např. nějaké sociální zařízení); na rozdíl od *bilden* c) není zdůrazněno z čeho či koho:
einen Fonds / ein Heim für Obdachlose schaffen - vytvořit fond / útulek pro bezdomovce
- c) vytvořit podmínky, předpoklady atd.; většinou lexikalizovaná spojení
Es wurden gute Bedingungen dafür geschaffen, dass ... - Byly vytvořeny dobré podmínky pro to, aby ...

(sich) bilden

- a) vytvořit z více částí něco komplexnějšího
aus zehn Buchstaben ein Wort bilden - vytvořit z deseti písmen slovo
- b) umělecky tvořit (z určitého materiálu)
eine Figur aus / in Marmor bilden - vytvořit postavu z mramoru
- c) vytvořit z určitých členů orgán, např. vládu, spolek apod.
die Regierung / einen Verein bilden - vytvořit vládu, spolek
- d) něco tvoří (představuje) něco
Der Fluss bildet hier die Grenze. - Řeka tu tvoří hranici.
Sein Vortrag bildete den Höhepunkt des Seminars. - Jeho přednáška představovala vrchol semináře.
- e) tvořit, utvářet, formovat (charakter)
Bücher können den Charakter bilden. Knihy mohou utvářet charakter.
- f) ve zvrtné podobě *sich bilden* (zvrtná částice je ve 4.p.) - tvořit se (o mlze, mraku)
Es bildete sich Nebel / ein Geschwür. - Vytvořila se mlha / vřed.
- g) ve zvrtné podobě *sich bilden* (zvrtné zájmeno je ve 3.p.) - tvořit si (názor)
sich eine Meinung / ein Urteil über etw. bilden - vytvořit si o něčem názor / úsudek

Lexikalizované spojení:

bildende Kunst - výtvarné umění

sich herausbilden

vytvořit se, vzniknout z něčeho, ve spojení s abstraktním pojmem

Neue Lebensgewohnheiten bildeten sich heraus. - Vytvořily se nové životní zvyky.

Přeložte:

1. Kdo vytvořil tu nádhernou plastiku? 2. Tito vědci vytvořili novou teorii. 3. Toto slovo je tvořeno předponou, kmenem a příponou. 4. Jahody tvoří odnože (r Ableger). 5. Tady byla vytvořena nová

reprezentativní místnost. 6. Na okně se vytvořily ledové květy (e Eisblume). 7. Pět jmenovaných hráčů tvoří jádro týmu. 8. Toto povolání je pro něj jako stvořené. 9. Tato teze tvoří základ celé jeho další vědecké práce.10. Ještě si na to neudělal (nevytvořil) názor.